MEB · AGS

İDEAL

TÜRKİYE GENELİ

1

ÇÖZÜM

UMUT CİHAN **ARSLAN** KENAN **OSMANOĞLU** BİROL **YETİMOĞLU** KAZIM **SAYIN** ÖZGÜR **HAMAL** ZİYA **SÜMER** CANSEVER **UÇAR YAZICI**

Bu testte 80 çözüm vardır.

1. Birinci boşluk: Matbaa ve Batı tarzı okulların toplumsal yapıda meydana getirdiği kapsamlı ve köklü yapısal değişimi en doğru karşılayan sözcük "dönüşüm"dür.

İkinci boşluk: Yenilikler ile geleneksel değerler arasındaki hassas noktaların korunması durumunda "denge gözetilmek" kalıbı kullanılır; bu bağlam ve sözcük uyumu cümleyi tam anlamıyla kusursuz kılmaktadır.

A seçeneğindeki "ivme – sürdürülmeye"

"İvme" kelimesi yenileşme hareketlerindeki hızı ve harlanmayı çağrıştırdığı için ilk başta cazip gelebilir.

Elenme Gerekçesi: Bir denge "sürdürülmez" (devam ettirilmez), korunur veya gözetilir. "İvmenin sürdürülmesi" ifadesi de yapısal dönüşümün niteliğini tam olarak karşılamaz.

B seçeneğindeki "hareketlilik – pekiştirilmeye"

Eğitim ve matbaanın toplumsal bir hareketlilik yarattığı sosyolojik olarak doğru bir tespittir, bu yüzden birinci boşluğa aday gibi durur.

Elenme Gerekçesi: Türkçede "denge pekiştirilmez". "Pekiştirmek" bir durumu güçlendirmek, sağlamlaştırmak anlamındadır ancak iki zıt kutup (yenilik ve gelenek) arasındaki hassas hatlar pekiştirilmez, gözetilir.

D seçeneğindeki "sarsıntı – incelenmeye"

Yenileşme dönemlerinin sancılı olmasından ötürü "sarsıntı" sözcüğü güçlü bir çeldiricidir.

Elenme Gerekçesi: Bir denge "incelenmez". Ayrıca yenileşme hareketlerinin tek başına olumsuz bir "sarsıntı" olarak nitelendirilmesi cümlenin genel olumlu/yapıcı aydın kimliği vurgusuyla çelişir.

E seçeneğindeki "kriz – yansıtılmaya"

Dönem aydınlarının yaşadığı ikilemler "kriz" kavramıyla akıllarda eşleşebilir.

Elenme Gerekçesi: "Dengeyi yansıtmak" mantıksal olarak anlamsız bir bağdaştırmadır; aydınlar dengeyi yansıtmaz, o dengenin korunmasını gözetirler.

Cevap: C

2. A seçeneğinde şöyle deniyor:

I. cümlede Tanpınar'ın başarısının, Doğu ve Batı medeniyetleri arasında özgün bir sentez kurmasından kaynaklandığı belirtiliyor.

Burada iki farklı medeniyetin kültürel birikimini bir araya getirmekten söz ediliyor. A seçeneğinde ise farklı sanat disiplinleriyle ortak çalışmalar yürütmekten bahsediliyor. Bu, farklı sanat dallarında iş birliği yapmak anlamına gelir. Dolayısıyla seçenek, cümledeki bilgiyi doğru aktarmıyor.

Aradaki fark:

- Doğu-Batı sentezi: İki farklı medeniyetin kültürel unsurlarını bir araya getirmek.
- Farklı sanat disiplinleriyle ortak çalışmalar: Resim, müzik, edebiyat gibi farklı sanat dallarında iş birliği yapmak.

Cevap: A

3. Sıralama: II – V – IV – III – I

"Türk şiirine kazandırdığı yepyeni imajlar ve zengin müzikaliteyle / edebiyatımızda simgeciliğin öncüsü olarak kabul edilen / Ahmet Haşim, akşam ve gurup vakitlerinin hüznünü / sadece bireysel bir duyarlılıkla sınırlı kalmayıp / toplumsal hayattan uzakta kurduğu hayalî bir ülkenin atmosferinde işlemiştir."

Cevap: D

4. I, II, III ve IV numaralı cümleler Ayvalık'ın coğrafi konumunu, sokaklarını, nostaljik atmosferini, tarihî zenginliğini ve mimari özelliklerini öven, tanıtan genel bir betimleme ve bilgilendirme içeriğine sahiptir.

V ve VI numaralı cümleler ise konunun yönünü tamamen değiştirerek bu tarihî dokunun karşı karşıya kaldığı tehditleri, tahribatı ve uzmanların uyarılarını ele alır. Düşüncenin akışı bu noktada "tanıtımdan sorun/tehdit alanına" geçtiği için ikinci paragraf V numaralı cümleyle başlar.

Cevap: D

5. Parçanın ana akışı, estetik algının doğuştan değil, kültürel ve toplumsal olarak biçimlendiğidir. III. cümle ise estetik eleştiri yöntemlerinin tarihsel gelişiminden söz eder ve eleştirinin izleyicinin öznel tepkilerine odaklandığını söyler. Bu cümle hem konuyu (algının kültürel belirleniş biçimi) eleştiri yöntemlerine kaydırır hem de "öznel tepki" vurgusuyla parçanın sosyokültürel belirlenim çizgisine uymaz. Ayrıca çıkarıldığında II ile IV arasındaki "Bu durum... Dolayısıyla" bağı kesintisiz kurulur.

Cevap: C

6. A seçeneği: Parçanın son cümlesinde ("...kişilerin spor etkinliklerine yönelirken diğer unsurların yanında endorfin salgılama düzeylerini de dikkate almaları gerektiğini göstermektedir.") ifadesiyle değinilmiştir. Yani kişi koşu mu yapacağına yoksa bisiklete mi bineceğine karar verirken hangi sporun daha fazla endorfin salgılanmasını sağladığını dikkate alabilir.

C seçeneği: İlk cümlede ("İyi hissetmeyi sağlayan endorfin hormonunun...") duygusal anlamda olumlu etki sağladığına değinilmiştir.

D seçeneği: İkinci ve üçüncü cümlelerde ("Egzersiz yoğunluğu yüzde ellinin altında olduğunda az... yüzde altmışın üzerine çıktığında... belirli bir artış gözlenmektedir.") egzersiz yoğunluğuna göre miktarın değiştiğine değinilmiştir.

E seçeneği: Dördüncü cümlede ("...endorfin salgılama düzeyinin yapılan sporun süresi ve yoğunluğuyla değil türüyle ilişkili olduğu kanıtlanmıştır.") süreyle ilişkili olmadığına açıkça değinilmiştir.

B seçeneği: Parçada düşük yoğunluktaki sporların endorfin salgılanmasını engellediğinden bahsedilmez; sadece "Egzersiz yoğunluğu yüzde ellinin altında olduğunda az miktarda endorfin salgılanırken..." denilerek miktarının az olduğu belirtilir. Yani salgılanmayı tümüyle engellediği bilgisi yanlıştır, bu nedenle değinilmemiştir.

Cevap: B

7. A seçeneği: "Halkın beğenisini hiçe sayarak" ifadesi aşırıdır ve parçada halkın beğenisinin tamamen reddedilmesinden ziyade bilmeyenlerin ahkâm kesmesi eleştirilir.

B seçeneği: Halkın teknik süreçleri bilip bilmemesinden ziyade sanatçının özerkliği vurgulanmıştır.

C seçeneği: Eleştirmenlerden ziyade halkın rastgele eleştirileri söz konusudur.

D seçeneği: Halkın yargılarının yüzeysel olduğu yan unsur olabilir ancak ana fikir halkın bilgisizliği değil, sanatçının eserine dışarıdan yapılan yersiz müdahalelerin yaratıcılığı ve özerkliği gölgelemesidir.

E seçeneği: Sanatın özüne yabancı kişilerin (halkın/amatörlerin) dışsal müdahalelerinin sanatçının yaratıcı özerkliğini tehdit ettiğini vurguladığı için doğru cevaptır.

Cevap: E

8. Parçada, yapılan başarılı işler karşısında övgü beklenirken haksız eleştirilere ve yıpratma çabalarına maruz kalınabileceği ancak kişinin bunlardan ötürü sinmemesi, bunları dert edinmeyerek zaman kaybetmemesi ve kendi işine odaklanması gerektiği vurgulanmıştır.

B seçeneğindeki "Olumlu geri bildirim almadığı (övgü beklenmesine rağmen eleştirildiği/yıpratılmaya çalışıldığı) durumlarda dahi birey kendi özerk hedeflerini (yapacak çok işi olduğunu bilerek kendi yolunda ilerlemesi) gerçekleştirmeye odaklanmalıdır" yargısı, parçanın ana düşüncesiyle tam bir örtüşme göstermektedir. Diğer seçenekler metinde değinilmeyen veya konudan uzak yargılardır.

Cevap: B

9. Parçada, dijital platformlardaki faaliyetlerin (veri üretimi, iletişim, dijital ayak izi) sadece sanal kalmadığı, gerçek hayattaki tutumları ve mahremiyeti etkilediği belirtilmiştir. İnternet ortamında var olmanın teknik bir beceriden ibaret olmadığını; bireylerin hak öznesi, siber etik kurallarını özümsemiş ve hak/sorumluluk dengesini kurabilen bilinçli bir kimlik (dijital vatandaşlık) inşa etmesi gerektiği vurgulanmıştır. Son cümlede ise bu bilinç geliştirilmezse güvenliğin ve toplumsal aidiyetin zedeleneceği ifade edilmiştir.

A seçeneği: Anonimlik vurgusu parçada geçmektedir ancak ana düşünce değildir; yan unsurdur.

B seçeneği: Mahremiyetin korunamayacağı ve bunun imkânsız olduğu çok karamsar bir yargıdır, parçayla çelişir (bilinçli kimlikle korunabileceği savunulur).

C seçeneği: Sanal dünyada güvenli ve sorumlu bir varoluş sürdürebilmenin teknik becerilerin ötesinde etik bir bilinci (siber etik kuralları) ve dijital kimlik inşasını (hak ve sorumluluk dengesi, dijital vatandaşlık özü) zorunlu kıldığını vurgulamaktadır. Parçanın temel savını eksiksiz karşılayan doğru cevaptır.

D seçeneği: Dijital ayak izlerinin kariyer süreçlerini tehdit etmesi parçada yer almayan dar ve özel bir detaydır.

E seçeneği: Hukuki düzenlemeler ve siber suçlar konusunda donanımlı olmaktan ziyade genel anlamda etik ve sorumlu bir dijital kimlik bilinci vurgulanmıştır.

Cevap: C

10. Parçada dış dünyadaki nesnel gerçekliğin olduğu gibi aktarılmadığı (A seçeneği), bireysel yalnızlığı toplumsal bir tarih bilinciyle buluşturduğu (B seçeneği) zamanın lineer yani düz ve kesintisiz bir çizgi olmadığı (C seçeneği) şiirlerini kusursuz bir biçim kaygısıyla yeniden seslendirdiği (D seçeneği) açıkça belirtilmiştir.

E seçeneğinde yer alan "kronolojik bir sadakat ve belgesel bir nesnellikle aktarmayı amaçladığı" ifadesi, metindeki "lineer bir çizgi değil" ve "nesnel gerçekliği olduğu gibi aktarmaktan ziyade" ifadeleriyle doğrudan çelişmektedir. Bu nedenle doğru cevap E seçeneğidir.

Cevap: E

11. Parçada zamanın "geçmişin, şimdinin ve geleceğin iç içe geçtiği kozmik bir daire" olduğu vurgulanmıştır. Bu durum, zamanın parçalanmış veya düz bir çizgi hâlinde değil; kopuksuz, bütünleşik ve katmanlı bir yapıda ele alındığını gösterir.

Bu bağlamı en doğru karşılayan A seçeneği, şairin geçmişle bugünü bütünleşik bir zaman algısıyla sunduğunu vurguladığı için doğru cevaptır. (Diğer seçenekler metinle çelişen veya metinde bulunmayan aşırı/yanıltıcı yargılar içermektedir.)

Cevap: A

12 – 15. Soruların Çözümü

Çeşitli kişiler ve bu kişilerin branşlarının yanında çalıştıkları şubeler de verilmiş. Bu soruda kişiler, branşlar ve şubeler verildiğinden çapraz tablo yapacağız.

I. olasılık:

	Müzik (4 kişi)	Tarih (2 kişi)	Resim (2 kişi)
Ümitköy	Dilara Fatih		Gülay
Öveçler	**Esin Handan**	**Akın Ceren**	Buse

II. olasılık:

	Müzik (4 kişi)	Tarih (2 kişi)	Resim (2 kişi)
Ümitköy	Dilara Fatih		Gülay
Öveçler	**Akın Ceren**	**Esin Handan**	Buse

12. Buna göre Dilara ve Gülay'ın branşları ve görevlendirildikleri yerler kesin olarak bilinmektedir (Akın I. olasılıkta tarih branşındayken II. olasılıkta müzik branşındadır.)

Cevap: E

13. Gülay her iki olasılıkta da resim öğretmenidir, dolayısıyla B seçeneğindeki ifade kesinlikle yanlıştır.

Cevap: B

14. Akın her iki olasılıkta da Öveçler şubesinde görevlendirilmiştir.

Cevap: A

15. Buse kesinlikle resim öğretmenidir Akın ise I. olasılıkta tarih, II. olasılıkta müzik öğretmenidir.

Cevap: B

16. Alttan başlanarak kesirler arasındaki işlemler sırası ile yapılırsa,

$$5-\frac{14}{3-\frac{4}{2+\frac{1}{2}}}:\frac{10}{3}=5-\frac{14}{3-\frac{4}{\frac{4+1}{2}}}\cdot\frac{3}{10}$$

$$=5-\frac{14}{3-\frac{8}{5}}\cdot\frac{3}{10}$$

$$=5-\frac{14}{\frac{15-8}{5}}\cdot\frac{3}{10}$$

$$=5-\frac{14\cdot 5}{7}\cdot\frac{3}{10}$$

$$=5-10\cdot\frac{3}{10}$$

$$=5-3$$

$=2$ bulunur.

Cevap: C

17. Sayılar asal çarpanlarına ayrılıp kuvvetleri düzenlenirse,

$$\frac{75^{-4}\cdot 125^{2}}{135^{-2}}=\frac{(3\cdot 5^{2})^{-4}\cdot(5^{3})^{2}}{(3^{3}\cdot 5)^{-2}}$$

$$=\frac{3^{-4}\cdot 5^{-8}\cdot 5^{6}}{3^{-6}\cdot 5^{-2}}$$

$$=\frac{3^{-4}\cdot 5^{-2}}{3^{-6}\cdot 5^{-2}}$$

$$=3^{2}$$

$=9$ bulunur.

Cevap: B

18. a ve b tam sayı olduğundan kuvvetleri pozitif olan ifadelerin kuvvetleri ve ifadelerdeki tek katsayılar işlemi etkilemediğinden silinebilir.

- a – b,
- 2a + b
- a + b

Bu durumda a ve b tam sayı iken a – b ile a + b işlemleri aynı sonucu vereceğinden tek sayı olmalıdır. Dolayısıyla 2a + b çift sayı olmalıdır.

2a + b = Çift ⇒ Çift + b = Çift ⇒ b = Çift

a + b = Tek ⇒ a + Çift = Tek ⇒ a = Tek olur.

Öncüller incelenirse,

I. $a^2 + b^3 = (Tek)^2 + (Çift)^3 = Tek + Çift = Tek$

II. $(a + 1) \cdot (b - 1) = (Tek + Tek) \cdot (Çift + Tek)$

$= Çift \cdot Tek$

$= Çift$

III. $a \cdot b = Tek \cdot Çift = Çift$

Dolayısıyla II. ve III. öncüllerde verilen işlemlerin sonucu çift sayı olur.

Cevap: E

19. Mutlak değerin sonucu negatif olmadığından,

$-5x > 0 \Rightarrow x < 0$ ve $3y > 0 \Rightarrow y > 0$ olmalıdır.

Bu durumda

$|\underbrace{x - y}_{\text{negatif}}| = -5x \Rightarrow -x + y = -5x \Rightarrow y = -4x$ olur.

$|x \cdot z + y| = 3y \Rightarrow |x \cdot z - 4x| = 3(-4x)$

$\Rightarrow |x \cdot (z - 4)| = -12x$

$\Rightarrow |x| \cdot |z - 4| = -12x$

$\Rightarrow -x \cdot |z - 4| = -12x$

$\Rightarrow |z - 4| = 12$

$\Rightarrow z - 4 = 12$ ve $z - 4 = -12$

$\Rightarrow z = 16$ ve $z = -8$ olur.

Böylece z'nin alabileceği değerler çarpımı

$16 \cdot (-8) = -128$ bulunur.

Cevap: A

20. bx – a ifadesinin tersi $\frac{x+a}{b}$ olduğundan fonksiyonda x yerine $\frac{x+a}{b}$ yazılırsa,

$f\left(b \cdot \frac{x+a}{b} - a\right) = \frac{x+a}{b} \Rightarrow f(x) = \frac{x+a}{b}$ olur.

$f(b) = \frac{7a}{b} \Rightarrow \frac{b+a}{b} = \frac{7a}{b} \Rightarrow b + a = 7a$

$\Rightarrow b = 6a$ olur.

Bu durumda

$f(a) = \frac{a+a}{b} = \frac{2a}{6a} = \frac{1}{3}$ bulunur.

Cevap: D

21. Normal hızla 45 dakika izler.

1,5 hızla $\frac{75}{1,5} = 50$ dakika izler.

2,5 hızla $\frac{80}{2,5} = 32$ dakika izler.

Aralarda 10 + 15 = 25 dakika mola vermiş olur.

Dolayısıyla videoların tamamını

45 + 50 + 32 + 25 = 152 dakika = 2 saat 32 dakikada izlemiş olur.

Videolar bittiğinde saat

14.30 + 2.32 = 17.02 olmalıdır.

Cevap: D

22. İki basamaklı en büyük sihirli sayı 90 olur.

$90 = 2 \cdot 3^2 \cdot 5$ ve $\frac{90}{2+3+5} = \frac{90}{10} = 9$

Üç basamaklı en küçük sihirli sayı 105 olur.

$105 = 3 \cdot 5 \cdot 7$ ve $\frac{105}{3+5+7} = \frac{105}{15} = 7$

Dolayısıyla toplamları 90 + 105 = 195 bulunur.

Cevap: C

23. Başlangıçta sepette 2x elma olsun.

Kaan sepetten elma alırken sepette 2x elma bulunur.

Aldığı elma sayısı $\frac{2x}{2}+2=x+2$

Kalan elma sayısı 2x – (x + 2) = 2x – x – 2 = x – 2 olur.

Öykü sepetten elma alırken sepette 2y elma olsun.

Aldığı elma sayısı $\frac{2y}{2}+2=y+2$ olur.

Kalan elma sayısı 2y – (y + 2) = 2y – y – 2 = y – 2

Şeyma sepetten elma alırken sepette 2z elma kalmış olsun.

Aldığı elma sayısı $\frac{2z}{2}+2=z+2$

Kalan elma sayısı 2z – (z + 2) = 2z – z – 2 = z – 2 olur.

Şeyma elma aldıktan sonra sepette 3 elma kaldığından

$z - 2 = 3 \Rightarrow z = 5$

Öykü elma aldıktan sonra sepette kalan y – 2 elma 2z olacağından

$y - 2 = 2z \Rightarrow y - 2 = 2 \cdot 5 \Rightarrow y - 2 = 10$

$\Rightarrow y = 12$

Kaan elma aldıktan sonra sepette kalan x – 2 elma 2y olacağından

$x - 2 = 2y \Rightarrow x - 2 = 2 \cdot 12 \Rightarrow x - 2 = 24$

$\Rightarrow x = 26$ olur.

Bu durumda başlangıçta sepette

$2x = 2 \cdot 26 = 52$ elma vardı.

Cevap: E

24. Savaş'ın önündeki kişi sayısının arkasındaki kişi sayısına oranı $\frac{7}{9}$ ise önünde 7x, arkasında 9x kişi olmalıdır.

Bu durumda

$7x + 1 + 9x = 97 \Rightarrow 16x = 96 \Rightarrow x = 6$ ve Savaş bilet kuyruğunda $7x + 1 = 7 \cdot 6 + 1 = 43$'üncü sırada olur.

Ünal'ın önündeki kişi sayısının arkasındaki kişi sayısına oranı $\frac{7}{5}$ ise önünde 7y, arkasında 5y kişi olmalıdır.

Bu durumda

$7y + 1 + 5y = 97 \Rightarrow 12y = 96 \Rightarrow y = 8$ ve Ünal bilet kuyruğunda $7y + 1 = 7 \cdot 8 + 1 = 57$ inci sırada olur.

Savaş bilet kuyruğunda Ünal'dan daha önde olacağından sıralamaları

şeklinde olur. Dolayısıyla Savaş ile Ünal arasında 13 kişi olmalıdır.

Cevap: B

25. 9 kesik çizgi ile yazılabilecek en küçük iki basamaklı sayı 18, en büyük iki basamaklı sayı 97 olur.

Dolayısıyla farkları 97 – 18 = 79 bulunur.

Cevap: A

26. Rakamlara dikkat edilirse bozuk ekranda 7 rakamının gözükebilmesi için gerçek rakam 7, 0, 3, 8 veya 9 olmalıdır.

Ekranda $\exists$ rakamının gözükebilmesi için gerçek rakam 8 veya 9 olmalıdır.

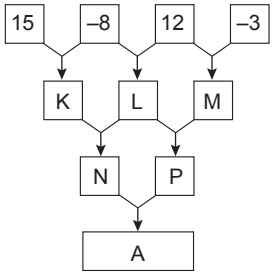
Bu durumda yazılabilecek rakamları farklı dört basamaklı sayılar arasında çizgi sayısı en fazla olan sayılar $1408, 1489$ olabilir.

Bu durumda çizgi sayıları toplamı en çok

6 + 7 = 13 bulunur.

Cevap: C

27. Verilen kurala göre şekildeki kutucuklar doldurulursa,

K = 15 – (–8) = 15 + 8 = 23

L = – 8 – 12 = – 20

M = 12 – (–3) = 12 + 3 = 15

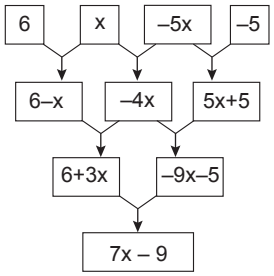
N = K – L = 23 – (–20) = 23 + 20 = 43

P = L – M = – 20 – 15 = – 35

A = N – P = 43 – (– 35) = 43 + 35 = 78 bulunur.

Cevap: A

28. Verilen kurala göre şekildeki kutucuklar doldurulursa,

Bu durumda

(6 + 3x) – (–9x – 5) = 7x – 9

6 + 3x + 9x + 5 = 7x – 9

12x + 11 = 7x – 9

5x = –20

x = –4 bulunur.

Cevap: E

29. Bahçede 100x tane ağaç olsun.

Şeftali ağaçlarının sayısı $100x \cdot \frac{25}{100} = 25x$ tanedir.

Narenciye ağaçlarının sayısı $100x \cdot \frac{48}{100} = 48x$ tanedir.

Bu durumda greyfurt ağaçlarının sayısı

$48x \cdot \frac{45^\circ}{360^\circ} = 48x \cdot \frac{1}{8} = 6x$ tanedir.

Şeftali ağaçlarının sayısı, greyfurt ağaçlarının sayısından 76 fazla olduğundan,

$25x – 6x = 76 \Rightarrow 19x = 76 \Rightarrow x = 4$ olur.

Dolayısıyla turunç ağaçlarının sayısını gösteren daire diliminin merkez açısı

$360^O – (120^\circ + 90^\circ + 75^\circ + 45^\circ) = 30^\circ$ olduğundan turunç ağaçlarının sayısı

$48x \cdot \frac{30^\circ}{360^\circ} = 48x \cdot \frac{1}{12} = 4x = 4 \cdot 4 = 16$ bulunur.

Cevap: B

30. Bahçedeki ağaç sayısı 100x olsun.

Narenciye ağaçları $100x \cdot \frac{48}{100} = 48x$

Şeftali ağaçları $100x \cdot \frac{25}{100} = 25x$

Armut ağaçları $100x \cdot \frac{15}{100} = 15x$

Elma ağaçları $100x \cdot \frac{12}{100} = 12x$

Portakal ağaçları $48x \cdot \frac{120^\circ}{360^\circ} = 16x$

Mandalina ağaçları $48x \cdot \frac{90^\circ}{360^\circ} = 12x$

Limon ağaçları $48x \cdot \frac{75^\circ}{360^\circ} = 10x$

Greyfurt ağaçları $48x \cdot \frac{45^\circ}{360^\circ} = 6x$

Turunç ağaçları $48x \cdot \frac{30^\circ}{360^\circ} = 4x$

Öncülleri inceleyelim

I. Portakal ağaçları bahçedeki tüm ağaçların $\frac{16x}{100x} = \%16$'sı olur. Bu öncül yanlıştır.

II. Bahçede 12x elma ve 12x mandalina ağacı olduğundan bu öncül doğrudur.

III. Bahçedeki limon ağaçlarının sayısı şeftali ağaçlarının sayısının %A'sı olsun.

$25x \cdot \frac{A}{100} = 10x \Rightarrow \frac{A}{4} = 10 \Rightarrow A = 40$ olduğundan bu öncül doğrudur.

Böylece II. ve III. öncüller doğrudur.

Cevap: D

31. Ahi teşkilatı, Orta Çağ Türk şehirlerinde esnaf ve zanaatkârların örgütlendiği bir meslek birliği olarak hem ekonomik hem de sosyal dengeyi korumayı amaçlamaktaydı. Teşkilat, ihtiyaç olmadan yeni dükkân açılmasına izin vermez, mevcut esnafın dışında üretim araçları, iş aletleri ve tezgâh sayısını sınırlandırırdı. Bu uygulama "ihtiyaca göre üretim" ilkesinin fiilen uygulanmasını sağlıyordu. Bu düzenlemenin ekonomik etkilerine bakıldığında ilk olarak haksız rekabetin önlenmesi görülebilir. Ahi teşkilatı, aynı iş kolunda gereğinden fazla dükkânın açılmasını engelleyerek, esnafın birbirine karşı fiyat kırmasını ve haksız rekabet oluşmasını önlemiştir. Bu sayede piyasada denge korunmuş ve üreticiler ile satıcılar arasında adil bir rekabet ortamı sağlanmıştır.

İkinci olarak, esnaf ve çalışanların işsiz kalması amaçlanmıştır. Dükkân sayısının ve üretim araçlarının sınırlanması, mevcut esnafın ve onların çalışanlarının işlerini kaybetmesini önlemiş, iş güvencesi sağlamıştır. Böylece hem esnaf hem de çalışanlar, üretim ve satış faaliyetlerini sürdürebilmişlerdir.

Üçüncü olarak, üretimin tamamen durmasının önlenmesi etkisi vardır. "İhtiyaca göre üretim" uygulanması, fazla üretimi engellemekle birlikte üretimin tamamen durmasını da önlemiştir. Bu sayede piyasa ihtiyacı karşılanmış, ekonomik denge korunmuş ve toplumsal ihtiyaçlar kesintisiz karşılanmıştır.

Cevap: E

32. Osmanlı Devleti'nde şehzadelerin hem eğitiminden hem de sancağa çıkmaları sırasında taşrada yürüttükleri idare işlerinden sorumlu olan deneyimli devlet adamına verilen ünvan "Lala"dır. Lala, şehzadenin yanında en önde yer alır, onun eğitimini sağlar ve bulunduğu bölgede yönetim işlerini yönlendirir.

Şeyhülislam, Osmanlı'da din işlerinden sorumlu en yüksek yetkilidir.

Atabey, daha çok Selçuklu ve bazı Anadolu beyliklerinde meliklerin eğitiminden sorumlu devlet adamıdır. Osmanlı'da kullanılan bir ünvan değildir.

Ataman, Osmanlı'da kullanılmaz; genellikle İslam öncesi Türk topluluklarında tigin hocası ya da komutan anlamına gelir.

Emin, mukataa toprakların bir kısmında vergi işlerinden sorumlu devlet görevlisidir. Eğitim veya idare işlerinde doğrudan rolü yoktur.

Cevap: D

33. Daimi elçiliklerin açılmasında birinci etken, Avrupa'da diplomatik ilişkilerin süreklilik kazanmasıdır. Osmanlı, elçilikler aracılığıyla sürekli ve güvenilir bir şekilde Avrupa devletleriyle temas kurmayı amaçlamıştır. İkinci olarak, Osmanlı'nın denge siyaseti izleme ihtiyacı da belirleyici olmuştur. Avrupa'da devletler arasındaki güç dengeleri sürekli değiştiği için Osmanlı, diplomatik temsil aracılığıyla bu dengeleri takip ederek kendi çıkarlarını korumak istemiştir. Üçüncü olarak, Batı'daki askerî ve siyasi gelişmeleri doğrudan gözlemleme isteği de elçiliklerin açılmasının önemli bir gerekçesidir. Osmanlı yöneticileri, bu yolla modern silahlar, askerî stratejiler ve siyasi ittifaklar hakkında bilgi edinmiş ve bunları kendi politikalarında değerlendirmiştir. Son olarak, geleneksel diplomatik yöntemlerin yetersiz kalması, yani sadece geçici elçi gönderme veya haberleşme yollarının hız ve doğruluk açısından yetersiz olması, daimi elçilik açılmasını zorunlu hâle getirmiştir.

Buna karşılık, merkezî otoritenin zayıflaması ve taşrada ayaklanmaların artması Osmanlı'nın daimi elçilik açma kararını doğrudan etkileyen bir gelişme değildir. Bu durum daha çok iç güvenlik ve taşra yönetimiyle ilgilidir ve diplomatik temsil ihtiyaçlarıyla bağlantılı değildir.

Cevap: C

34. Londra Konferansı, 1921 yılında TBMM ile İtilaf Devletleri arasında yapılan diplomatik görüşmelerdir. Bu konferansın temel amacı, TBMM'nin politikalarını ve sınır taleplerini Batılı devletlere iletmek ve Sevr Antlaşması'nın uygulanabilirliğini tartışmaktır. Konferans sırasında TBMM, Misakımillî sınırlarını ve ulusal politikalarını Batılılara açıklamış, böylece dünya kamuoyuna duyurulmasını sağlamıştır. Ayrıca İtilaf Devletleri, TBMM'nin gücünü ve halk desteğini görerek Sevr Antlaşması'nın fiilen uygulanamayacağını anlamışlardır. Aynı masa etrafında oturma ve muhatap kabul edilmiş olmasından dolayı da TBMM'nin varlığı bu konferansta fiilen tanınmıştır denilebilir. O nedenle 3 öncülü de doğru kabul etmeliyiz.

Cevap: E

35. Millî Mücadele'de Mustafa Kemal'in yanında Samsun'a çıkan ve Cumhuriyet Dönemi'nde sağlık alanında önemli görevler üstlenen kişi Refik Saydam'dır. **Refik Saydam,** Hıfzıssıhha Enstitüsünün kurulmasında önemli bir rol oynamış, Cumhuriyet Dönemi'nde Sağlık Bakanlığı yapmış ve 1939–1942 yılları arasında Türkiye Cumhuriyeti'nin başbakanlığını üstlenmiştir.

Rıza Nur: Millî Mücadele'de yer almış, TBMM'de görev yapmış, hukuk ve eğitim alanında çalışmış ve Lozan Antlaşması'nda da imzası olan kişidir.

Hulusi Behçet: Ünlü bir tıp doktorudur; Behçet hastalığını keşfetmiştir,

Ali Fuat Cebesoy: Asker ve siyasetçidir; Millî Mücadele'de aktif rol almıştır.

Adnan Adıvar: Millî Mücadele Dönemi'nde Mustafa Kemal'in yanında yer almış ve TBMM'de görev almıştır. Cumhuriyet Dönemi'nde bilim ve eğitim alanında önemli katkılarda bulunmuş, özellikle sağlık ve eğitim kurumlarının modernleşmesine destek vermiştir.

Cevap: A

36. Atlantik Bildirisi, 9 Ağustos 1941'de ABD Başkanı Franklin D. Roosevelt ile İngiltere Başbakanı Winston Churchill tarafından yayımlanmıştır. Bildiride savaş sonrası toprak kazanımı olmayacağı, ilgili halkın onayı alınmadan toprak değişikliği yapılmayacağı ve ulusların kendi geleceklerini belirleme hakkına (self-determination) sahip olacağı ilan edilmiştir. Bu özellikleriyle Atlantik Bildirisi, I. Dünya Savaşı sonrası ABD Başkanı Woodrow Wilson tarafından açıklanan ve ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı ile savaş sonrası adil düzenlemeleri savunan **Wilson İlkeleri** ile benzerlik göstermektedir.

Fransa İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi: 1789'da yayımlanmış, bireysel hak ve özgürlükleri güvence altına alan bir belgedir.

Balfour Deklarasyonu: 1917'de İngiltere tarafından yayımlanmış, Filistin'de Yahudi bir yurt kurulmasını destekleyen bir deklarasyondur.

Magna Carta: 1215'te İngiltere'de kralın yetkilerini sınırlayan belge; bireysel hakları güvence altına alır.

Taşkent Deklarasyonu: 1966'da Hindistan ve Pakistan arasında varılan mutabakat ile Keşmir Sorunu'nun barışçıl yöntemlerle çözüleceğini ifade eden ve taraflar arasında savaşa son veren bir belgedir.

Cevap: B

37.
- 21 Aralık'ta Kuzey Yarım Küre'de yılın en uzun gecesi yaşanır. Türkiye'de kuzeye gidildikçe gece süresi uzar. Haritadaki III numaralı alan, gösterilen beş yerin en kuzeyinde olduğundan doğru cevap C'dir.
- A seçeneğindeki I batı kıyısında ancak III'ten daha güneyde, B'deki II İç Anadolu'da, D'deki IV Güneydoğu'da ve E'deki V Doğu Anadolu'da yer alır.
- V doğuda bulunsa da 21 Aralık gece uzunluğunu belirleyen doğu-batı konumu değil enlemdir. Diğer noktalar III'e göre daha güneyde kaldığı için elenir.

Cevap: C

38.
- Kuzey Anadolu Fay Kuşağı, Türkiye'nin kuzeyinden doğu-batı doğrultusunda uzanır ve Niksar, Erbaa ile Merzifon çevresindeki tektonik çöküntü alanları bu sistemle ilişkilidir. Bu nedenle A doğrudur.
- B'deki Düzce ve Niksar uygunken Amik Ovası Doğu Anadolu Fay Sistemi'nin güney ucundaki tektonik ortamla ilişkilidir.
- C'de Erzincan ve Suluova Kuzey Anadolu Fayı ile bağlantılıyken Elbistan bu kuşağın üzerinde değildir.
- D'de Bolu ve Düzce uygunken Elazığ Doğu Anadolu Fay Sistemi'yle ilişkilidir.
- E'deki Gediz Batı Anadolu'nun graben sistemine, Amik ise Doğu Anadolu Fay Sistemi ile ilişkili tektonik alana aittir. Yalnızca Suluova kuzey kuşağına uyar.

Cevap: A

39.
- Soruda kısa mesafelerde yükselti ve engebe değişiminin oluşturduğu iklim farklılaşması sorgulanır.
- Şanlıurfa'da geniş plato ve ovalar yaygın olduğundan, diğer seçeneklere kıyasla yer şekillerine bağlı kısa mesafeli iklim çeşitliliği daha sınırlıdır. Doğru cevap C'dir.
- A'daki Artvin'de derin vadiler ve yüksek dağlar vardır.
- B'deki Antalya'da kıyıdan Toroslara hızlı yükselti artışı sıcaklık ve yağışı kısa mesafede önemli ölçüde değiştirir.
- D'deki Hakkâri'de çok engebeli yüksek dağlık alanlar bulunur.
- E'deki Rize'de ise kıyıdan Kaçkarlara hızlı yükselti artışı sıcaklık ve yağışı kısa mesafede önemli ölçüde değiştirir.

Cevap: C

40.
- Tuz Gölü çevresi, İç Anadolu'nun az yağış alan, buharlaşması yüksek, su kaynakları ve tarımsal olanakları sınırlı kesimlerindendir. Burada nüfus seyrekliğinin önemli nedeni kuraklıktır. Dolayısıyla E doğrudur.
- A'daki Menteşe yöresinde parçalı ve engebeli arazi,
- B'deki Teke Platosu'nda karstik-engebeli yapı,
- C'deki Yıldız Dağları'nda ormanlık ve dağlık yapı ile yerleşme-ulaşım koşulları,
- D'deki Hakkâri Dağları'nda aşırı engebe, yükselti ve sert kış şartları öne çıkar.

Cevap: E

41.
- Rüzgâr enerjisi potansiyelinin yüksek olabilmesi için rüzgârların güçlü, düzenli ve sürekli esmesi gerekir. Türkiye, Orta Kuşak'ta yer aldığı için sürekli rüzgârlardan olan batı rüzgârlarının etkisi altındadır. Batı rüzgârlarının ülkemize batıdan ulaşması, Ege kıyılarının rüzgâr enerjisi potansiyeli bakımından elverişli olmasında etkili olan faktörlerden biridir. Ayrıca Ege kıyılarında yer şekillerinin uzanışı, deniz ve kara arasındaki sıcaklık farkları ile boğaz ve yarımadaların rüzgâr hızını artırıcı etkisi de bu potansiyeli yükseltmektedir. Bu nedenle Bozcaada ve Çeşme Yarımadası, Türkiye'de rüzgâr enerjisi potansiyelinin yüksek olduğu yerler arasındadır.
- Diğer seçeneklerde verilen Rize kıyıları, Artvin'in dar ve kapalı vadileri ile Bolu Ovası ise rüzgârların hızı ve sürekliliği bakımından Bozcaada ve Çeşme Yarımadası kadar elverişli değildir.

Cevap: D

42.
- Kartalkaya Kayak Merkezi Bolu ilindedir; Kocaeli ile eşleştirilmesi yanlış olduğundan B doğrudur.
- A'daki Uludağ Bursa'da,
- C'deki Palandöken Erzurum'da,
- D'deki Erciyes Kayseri'de ve E'deki Sarıkamış Kars'tadır.
- Kayak turizminin gelişmesinde yeterli kar örtüsü, yüksekliğe bağlı soğuk kış şartları, pist eğimleri ve ulaşım olanakları önem taşır. Sorudaki diğer dört merkez−il eşleştirmesi bu bakımdan da coğrafi olarak doğrudur.

Cevap: B

43. Soruda aranan kurumun iki belirleyici özelliği vardır. Bu özelliklerden biri 1848'de açılmış olması ikincisi ise öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulmasıdır. Öğretmen adaylarının okutacakları dersleri bilmelerinin yanı sıra öğretmenlik görevine de hazırlanmalarının vurgulanması, sorunun mesleğe yönelik bir eğitim kurumunu anlattığını gösterir. Darülmuallimin, 1848'de rüştiyelere öğretmen yetiştirmek üzere açılmıştır. Adındaki "muallim" sözcüğü "öğretmen" anlamına gelir. Kurumun hem açılış yılı hem de kuruluş amacı sorudaki bilgilerle uyumludur. A seçeneğinde Darülmaarif, 1850'de açılan ve rüştiye düzeyinin üzerinde eğitim vermeyi amaçlayan bir okuldur. Öğrencileri ileri öğrenime ve devlet hizmetine hazırlamayı hedeflemiştir. B seçeneğindeki Mekteb-i Mülkiye, 1859'da devletin sivil yönetiminde görev alacak memur ve idarecileri yetiştirmek üzere açılmıştır. Kuruluş amacı, devletin yönetici ihtiyacını karşılamaktır. D seçeneğindeki Darülfünun, Osmanlı Devleti'nde yükseköğretim vermek üzere kurulan, üniversite niteliğinde bir kurumdur. Kuruluş amacı, çeşitli bilim alanlarında yükseköğretim sağlamaktır. E seçeneğindeki Mekteb-i Sultanî ise 1868'de açılan ve bugünkü Galatasaray Lisesinin temelini oluşturan ortaöğretim kurumudur. Öğrencilere lise düzeyinde genel eğitim vermiştir. Sorunun doğru yanıtı C seçeneğidir

Cevap: C

44. Parçada sözü edilen düşünürü belirlemede en açık ipucu, *İhyâü 'Ulûmi'd-Dîn* ve *el-Munkızu mine'd-Dalâl* adlı eserlerdir. Bu eserlerin yazarı olan Gazali, Büyük Selçuklular Dönemi'nde Bağdat Nizamiye Medresesinde müderrislik yapmıştır. Eğitimi insanın Allah'a yakınlaşmasının ve ahlaki olgunluğa erişmesinin bir yolu olarak gören Gazali, çocukların küçük yaşlardan itibaren iyi alışkanlıklar edinmesine ve öğretimin öğrencinin mizacına ve kabiliyetlerine uygun biçimde yürütülmesine önem vermiştir. A seçeneğindeki Farabi, *el-Medînetü'l-Fâzıla* adlı eserinde erdemli toplum ve insanın mutluluğa ulaşması üzerine düşüncelerini ortaya koymuştur. C seçeneğindeki İbn-i Sina, çocuk eğitimi üzerine de görüşler ileri sürmüş, *el-Kânûn fi't-Tıbb* ve *eş-Şifâ* adlı eserleriyle tanınmıştır. D seçeneğindeki Biruni, astronomi, matematik ve coğrafya alanlarındaki çalışmalarıyla öne çıkmış, Hindistan'ın inanç ve geleneklerini de incelemiştir. E seçeneğindeki Yusuf Has Hacip ise Karahanlılar Dönemi'nde yazdığı *Kutadgu Bilig*'de adalet, erdem ve devlet yönetimi üzerine öğütler vermiştir. Parçada adı geçen eserler, medrese görevi ve eğitim anlayışı birlikte değerlendirildiğinde doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

45. Soru metninde reformun hangi işleve yönelik olduğunu anlamak için yapılan yeniliklerin amacına bakmak gerekir. Mesleki ve teknik liselerin altyapısının yenilenmesi ve sanayi kuruluşlarıyla iş birliği yapılması, iş piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli personeli yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Yaşam boyu öğrenme merkezlerinin yaygınlaştırılması da bireylerin üretim kapasitesini artırarak millî gelire katkı sağlamalarını hedeflemektedir. Bu hedefler, eğitimin ekonomik işleviyle doğrudan ilişkilidir. A seçeneğindeki sosyalleştirme işlevi, bireyin toplumun kurallarını ve toplumsal rollerini öğrenmesiyle ilgilidir. B seçeneğindeki siyasal işlev, yurttaşlık bilincinin ve siyasal katılım becerilerinin geliştirilmesini kapsar. C seçeneğindeki bireysel işlev, kişinin ilgi ve yeteneklerini geliştirmesine odaklanır. Soruda bireylerin beceri kazanması da söz konusudur, ancak bu beceriler özellikle üretimi artırma ve iş gücü ihtiyacını karşılama amacıyla ele alınmıştır. D seçeneğindeki kültürel mirası aktarma işlevi ise toplumun dilinin, değerlerinin ve geleneklerinin yeni kuşaklara aktarılmasıyla ilgilidir. Bu nedenle doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

46. Öğretmenin derse hâl değişimlerini gösteren bir şemayla başlaması ve bu şema üzerinden öğrencilerin önceki bilgileriyle yeni konu arasında bağlantı kurması, ön organize edici kullanımına örnektir. Öğretmenin ardından buharlaşmayı tanımlaması, kavramın özelliklerini açıklaması ve günlük yaşamdan örnekler vermesi ise sunuş yoluyla öğretimin genelden özele ilerleyen yapısını gösterir. A seçeneğindeki buluş yoluyla öğretimde öğrenciler örnekleri inceleyerek genellemeye kendileri ulaşır. Bu derste ise öğretmen kavramı başta açıklamış ve örnekleri açıklamasını somutlaştırmak için kullanmıştır. B seçeneğindeki hipotez sınama, öğrencilerin bir probleme ilişkin öne sürdükleri açıklamayı veri toplayarak ya da deney yaparak test etmelerini gerektirir. C seçeneğindeki eksikleri tamamlayıcı öğretim, değerlendirmeyle belirlenen öğrenme eksiklerini gidermeye yöneliktir. Buradaki şema, önceki bilgileri yeni konuya bağlamak için kullanılmıştır. E seçeneğindeki bireysel değerlendirilebilirlik ise iş birlikli öğrenmede her grup üyesinin kendi öğrenmesinden sorumlu tutulması ve öğrenmesinin ayrı ayrı değerlendirilebilmesiyle ilgilidir. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

47. Öğrencilerin bir önermeye ne ölçüde katıldıklarını sınıfta yer seçerek göstermeleri, görüşlerini gerekçelendirmeleri ve ikna olduklarında yer değiştirebilmeleri görüş geliştirme tekniğinin ayırt edici özellikleridir. Bu teknikte öğrenciler, farklı gerekçeleri dinleyerek kendi görüşlerini yeniden değerlendirebilirler. A seçeneğindeki münazarada, karşıt görüşleri savunan gruplar kendi tezlerini destekleyen ve karşı tezi çürüten argümanlar sunar. C seçeneğindeki konuşma halkasında, öğrenciler halka düzeninde sırayla söz alarak bir durumla ilgili duygu ve düşüncelerini paylaşırlar. D seçeneğindeki istasyon tekniğinde, öğrenciler farklı çalışma noktalarına sırayla geçerek verilen görevleri yerine getirir veya önceki grubun çalışmasını sürdürür. Soruda ise yer değiştirme, öğrencinin görüşündeki değişimi gösterir. E seçeneğindeki beyin fırtınasında, bir konuya ilişkin mümkün olduğunca çok fikir üretilir ve fikirlerin değerlendirilmesi sonraya bırakılır. Sorudaki uygulamanın odağında bir önerme hakkındaki görüşleri gerekçelendirmek ve gerektiğinde değiştirmek olduğundan doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

48. Birinci öğrenci, çevre kirliliğinin önlenmesiyle doğa, insan sağlığı ve ekonomi açısından elde edilebilecek yararları anlatmaktadır. Bir durumun olumlu yönlerine ve sağlayabileceği faydalara odaklanmak sarı şapkayı temsil eder. İkinci öğrenci ise plastik kullanımının zararlarını, geri dönüşüm tesislerinin yetersizliğini ve gelecekte ortaya çıkabilecek riskleri vurgulamaktadır. Sakıncaları ve olası tehlikeleri değerlendirmek siyah şapkanın özelliğidir. B ve E seçeneklerinde verilen yeşil şapka, yaratıcı fikirler ve yeni çözüm yolları üretmeyi ifade eder. B ve D seçeneklerinde yer alan kırmızı şapka, duygu ve sezgilerin dile getirilmesiyle ilgilidir. C seçeneğindeki beyaz şapka ise olgulara ve nesnel verilere odaklanır. Ayrıca C ve E seçeneklerinde verilen sarı şapka, onun vurguladığı zarar ve riskler yerine yararları değerlendirmeyi ifade eder. Bu nedenle doğru yanıt sarı ve siyah şapkaların olduğu A seçeneğidir.

Cevap: A

49. Soruda belirleyici olan, öğretmenin bir sonraki grup etkinliğinde aynı aksaklığın yaşanmaması için etkinlik başlamadan önce düzenleme yapmasıdır. Malzemeleri grup masalarına önceden yerleştirerek öğrencilerin malzeme aramak için dolaşma ihtiyacını azaltmış, eksik malzeme olduğunda izlenecek yolu da öğrencilerle birlikte belirlemiştir. Bu uygulama, sorunların ortaya çıkma olasılığını azaltmaya yönelik önlemsel sınıf yönetimi yaklaşımına örnektir. B seçeneğindeki tepkisel yaklaşım, sorun ortaya çıktığında o duruma müdahale etmeyi esas alır. Öğretmenin aksaklığı daha önce gözlemlemiş olması, sonraki etkinlik için aldığı tedbirin önlemsel niteliğini değiştirmez. C seçeneğindeki geleneksel yaklaşımda sınıf düzeni büyük ölçüde öğretmenin koyduğu kurallar ve denetimle sağlanır. D seçeneğindeki gelişimsel yaklaşımda, sınıf yönetimi kararları öğrencilerin yaşına ve gelişim özelliklerine göre alınır. E seçeneğindeki otokratik yaklaşımda ise kararları öğretmen tek başına alır ve öğrencilerden bu kararlara uymalarını bekler. Soruda öğretmenin temel amacı etkinliğin kesintiye uğramasını önlemek olduğundan doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

50. Öğretmen, açıklamasını sürdürürken konuşan öğrencilere yaklaşmış, onlarla kısa süreli göz teması kurmuş ve masalarının yanında durmuştur. Bu sözsüz işaretler, dersin akışını kesmeden öğrencilerin dikkatini yeniden derse yöneltmeye yönelik düşük düzeyli bir müdahaledir. A seçeneğindeki görmezden gelme bu durumu açıklamaz, çünkü öğretmen konuşmayı fark etmiş ve beden diliyle müdahale etmiştir. B seçeneğinde öğrenciyi grup etkinliğinden uzaklaştırma söz konusudur. Oysa örnekte öğrenciler yerlerinde kalmış, öğretmen sınıfın diğer bölümüne geçmiştir. C seçeneğindeki yaptırımı aşamalı olarak artırma da gerçekleşmemiştir. Yaklaşma ve göz teması aynı müdahalenin parçalarıdır ve öğrenciler konuşmayı bırakınca müdahale sona ermiştir. D seçeneğinin aksine öğretmen, davranışın nedenini araştırmak için açıklamasına ara vermemiştir. Böylece öğretmen, sınıfın geri kalanının dikkatini dağıtmadan konuşmayı sonlandırmıştır. Doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

51. Öğretmen, öğrencilerin ders sonunda ne yapabilmesini beklediğini belirlemiştir. Kaynakları karşılaştırmak, ortak ve farklı görüşleri belirlemek ve ulaşılan sonucu gerekçelendirmek, öğrencilerin göstermesi beklenen performansı ifade ettiği için öğrenme çıktısına karşılık gelir. İncelenen tarihî olay içerik çerçevesiyle, bu performansı geliştirmek için düzenlenen etkinlikler öğrenme-öğretme yaşantılarıyla, öğrencilerin çıktıya ulaşıp ulaşmadığını gösteren ürün ve performanslar ise öğrenme kanıtlarıyla ilişkilidir. Programlar arası bileşenler sosyal-duygusal öğrenme becerilerini, değerleri ve okuryazarlık becerilerini kapsar. Bu nedenle doğru cevap A seçeneğidir.

Cevap: A

52. Öğretmen, ünitenin başında belirlediği öğrenme gereksinimlerine göre iki farklı uygulama yapmıştır. Temel kavramları kullanmakta zorlanan öğrencilere görseller, yönlendirici sorular ve ek süre sağlaması desteklemeye örnektir. Bu yardımlar, öğrencilerin ortak öğrenme çıktılarına ulaşmasını kolaylaştırdığı için A seçeneği elenir. Kavramlar arasında özgün ilişkiler kurabilen öğrencilerden farklı çözüm yollarını karşılaştırmalarını istemesi ise zenginleştirmeye örnektir. B seçeneğinde benzer soruların sayısı artarken, örnekte verilen görev öğrencilerin aynı kavramları daha derinlemesine kullanmalarını gerektirir. C seçeneğindeki değişmez başarı gruplarının aksine, öğretmen grupları öğrencilerin ilerlemesine göre yeniden düzenlemiştir. E seçeneğinde öne sürülen toplu bekleme de söz konusu değildir. Her iki grup, kendi öğrenme gereksinimlerine uygun çalışmalarla ilerlemektedir. Destekleme ve zenginleştirmenin öğrenci gereksinimlerine göre esnek biçimde kullanıldığı bu uygulamada doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

53. Soruda belirleyici ipucu, aynı konunun farklı eğitim kademelerinde yeniden ele alınması ve her seferinde derinleştirilmesidir. İlkokulda yakın çevrenin temizliği ve korunmasıyla başlayan öğrenme, ortaokulda ekosistem ilişkilerine, lisede ise çevre politikalarının ekonomik ve toplumsal sonuçlarına doğru genişlemektedir. Her aşamada önceki öğrenmelerin üzerine yeni bilgi ve ilişkilerin eklenmesi, sarmal içerik düzenleme yaklaşımının özelliğidir. B seçeneğindeki doğrusal yaklaşımda konular, ön koşul ilişkilerine göre belirli bir sıra içinde ilerler. Bu örnekte ise ilerleme, aynı konuya daha kapsamlı biçimde geri dönülerek sağlanmaktadır. C seçeneğindeki modüler yaklaşımda içerik, kendi içinde bütünlük taşıyan ve görece bağımsız birimlere ayrılır. D seçeneğindeki piramitsel yaklaşımda geniş bir ortak bilgi tabanından giderek daha dar bir uzmanlık alanına yönelinir. E seçeneğindeki sorgulama merkezli yaklaşımda ise içerik, öğrencilerin araştırıp yanıt arayacağı sorular veya problemler çevresinde düzenlenir. Çevre konusunun önceki öğrenmelere dayanarak her kademede yeniden işlenmesi nedeniyle doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

54. İlk sınavın amacını belirlemek için sonuçların nasıl kullanıldığına bakmak gerekir. Öğrencilerin yabancı dil yeterlikleri belirlenmiş ve her öğrenci kendi düzeyine uygun sınıfa yerleştirilmiştir. Bu uygulama tanıma ve yerleştirme amacına yöneliktir. Dönem içindeki kısa sınavların sonuçları ise öğrenme eksiklerini belirlemek ve bu eksikleri giderecek ek çalışmaları planlamak için kullanılmıştır. Öğretim sürerken elde edilen bilgilerin öğrenmeyi iyileştirmek için kullanılması biçimlendirme ve yetiştirme amacına örnektir. A seçeneğindeki seçme, adaylar arasından belirli ölçütlere göre kimlerin kabul edileceğine karar vermeyi ifade eder. Kısa sınavların amacı ise ek çalışmaya ihtiyaç duyulan konuları belirlemektir. B seçeneği, biçimlendirme ve yetiştirmeyi yıl başındaki sınava bağlamıştır. Oysa bu işlevi dönem içindeki kısa sınavlar yerine getirmiştir. D seçeneğindeki ilk uygulamanın aksine, yıl başındaki sınavın sonucuyla programa kimlerin kabul edileceğine değil, öğrencilerin hangi sınıfta öğrenim göreceğine karar verilmiştir. E seçeneğindeki düzey belirleme ifadesi ilk sınavın bir yönünü karşılar, ancak sınav sonucunun sınıfa yerleştirme amacıyla kullanıldığını tek başına açıklamaz. Ayrıca kısa sınavlar yeni bir yerleştirme kararı için kullanılmamıştır. Bu nedenle doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

55. Soruda ölçülmek istenen beceri bilimsel akıl yürütmedir. Ancak ilk sınavdaki uzun ve karmaşık cümleler, bilimsel ilişkileri kurabilen bazı öğrencilerin soruyu anlamasını güçleştirmiştir. Bilimsel içerik ve akıl yürütme gereksinimi aynı kaldığı hâlde dil sadeleştirildiğinde bu öğrencilerin performansının yükselmesi, ilk sınavda metni anlama güçlüğünün de puanları etkilediğini gösterir. Bu durum, puanların bilimsel akıl yürütme becerisinin göstergesi olarak yorumlanmasını güçleştiren bir geçerlik sorunudur. A seçeneği, aynı ölçme aracının farklı zamanlardaki sonuçlarının tutarlılığıyla ilgilidir. Burada karşılaştırılan uygulamalarda soruların dili değiştirilmiştir. B seçeneğindeki durum, bütün öğrencilerin tüm soruları doğru yanıtlamasını gerektirir. Parçada ise bazı öğrencilerin performansındaki artıştan söz edilmektedir. C seçeneği puanlayıcılar arasındaki farklılığa, D seçeneği ise sınavda program konularının nasıl temsil edildiğine ilişkindir. Örnekte puanları etkileyen unsur soruların dilsel karmaşıklığı olduğundan doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

56. Doğru cevap olan D'yi üst grupta 40, alt grupta 10 öğrenci işaretlemiştir. Üst ve alt grup verilerine göre madde güçlük indeksi (40+10)/(50+50)=0,50 olarak hesaplanır. Bu değer maddenin orta güçlükte olduğunu gösterir. B seçeneğindeki 0,80 değeri, yalnızca üst grubun doğru cevaplama oranıdır. Madde ayırt edicilik indeksi ise üst ve alt grupların doğru cevaplama oranları arasındaki farktır. Bu fark (40−10)/50=0,60 olduğundan maddenin ayırt ediciliği yüksektir ve A seçeneği elenir. D seçeneğinde sözü edilen B çeldiricisini alt grupta 22, üst grupta 2 öğrenci işaretlemiştir. Alt grupta daha çok tercih edildiği için bu çeldirici beklenen işlevi göstermiştir. E çeldiricisini ise her iki grupta da dörder öğrenci seçmiştir. Dolayısıyla bu çeldirici, alt grupta daha çok tercih edilme beklentisini karşılamadığı için E seçeneği elenir. Madde orta güçlükte ve yüksek ayırt ediciliğe sahip olduğundan doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

57. Soruda belirleyici ipucu, öğrencinin ikinci hafta öğrendiği yeni kavramların, birinci hafta öğrendiği kavramlara ilişkin örnekleri hatırlamasını güçleştirmesidir. Yeni öğrenmenin önceki bilgilerin hatırlanmasını zorlaştırmasına geriye ket vurma denir. Öğrencinin eski kavramları tek başına sorulduğunda açıklayabilmesi de bu durumla uyumludur, çünkü ket vurma, bilginin bazı durumlarda hatırlanmasını güçleştirebilir. A seçeneğindeki ileriye ket vurmada etki ters yöndedir. İlk hafta öğrenilen kavramlar, ikinci hafta öğrenilenleri hatırlamayı zorlaştırsaydı bu seçenek doğru olurdu. B seçeneğindeki olumlu aktarmada önceki öğrenme, yeni öğrenmeyi kolaylaştırır. D seçeneğindeki tepki genellemesi, aynı uyarıcıya öğrenilmiş tepkiye benzer farklı tepkilerin verilmesidir. E seçeneğindeki kendiliğinden geri gelme ise sönmüş bir tepkinin bir süre sonra yeniden ortaya çıkmasıdır. Örnekte yeni öğrenilen kavramlar eski bilgilerin hatırlanmasını güçleştirdiği için doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

58. Soruda pekiştirme fırsatının neye göre ortaya çıktığına bakmak gerekir. Öğretmen yoklamaları bazen iki, bazen dört, bazen de altı ders arayla yapmakta ve yoklama sırasında hazırlıklı olduğu belirlenen öğrencileri pekiştirmektedir. Yoklamalar arasındaki süre değiştiği için bu uygulama değişken aralıklı pekiştirme tarifesine örnektir. A seçeneğindeki sabit oranlı tarifede pekiştirme, hedef davranış belirli sayıda tekrarlandığında verilir. B seçeneğindeki değişken oranlı tarifede ise pekiştirme için gereken davranış sayısı değişir. Soruda sayılan dersler, öğrencinin davranışı kaç kez yaptığını değil, iki yoklama arasında geçen süreyi gösterir. C seçeneğindeki sürekli pekiştirmede hedef davranış her gerçekleştiğinde pekiştirilir. Örnekte öğrencinin hazırlıklı olması yalnızca yoklama yapıldığında belirlenip pekiştirilmektedir. E seçeneğindeki sabit aralıklı tarifede ise pekiştirme fırsatı her seferinde aynı süre geçtikten sonra ortaya çıkar. Yoklamalar farklı aralıklarla yapıldığından doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

59. Öğrencinin öz yeterlik inancını güçlendiren ipucu, benzer güçlükler yaşayan bir arkadaşının heyecanına rağmen hazırladığı plana bağlı kalarak sunumunu tamamladığını öğrenmesidir. Öğrenci, arkadaşının deneyiminden hareketle aynı yöntemi kendisinin de kullanabileceğini ve sunumunu sürdürebileceğini düşünür. Bandura'ya göre kişinin kendisine benzer birinin başarısından yola çıkarak kendi yapabilme gücüne ilişkin inancını geliştirmesi dolaylı yaşantıya örnektir. B seçeneğindeki doğrudan başarı yaşantısı, öğrencinin kendi sunumunu başarıyla tamamlamasıyla oluşurdu. Örnekte ise öğrencinin inancı henüz sunumunu yapmadan güçlenmiştir. C seçeneğindeki sözel iknada kişiye başarabileceği yönünde telkinde bulunulur. Arkadaşının sözleri ise kendi deneyimini ve kullandığı yöntemi anlatmaktadır. D seçeneği, öğrencinin kendi bedensel tepkilerine ilişkin geri bildirim almasıyla ilgilidir. Burada heyecandan söz edilse de öğrencinin inancını güçlendiren, arkadaşının bu güçlüğü nasıl aştığını öğrenmesidir. E seçeneğindeki dışsal ödüllendirme ise bir davranışın ödülle desteklenmesini ifade eder. Öğrenci, benzer bir akranın başarı deneyimini kendisine örnek aldığı için doğru yanıt A seçeneğidir.

Cevap: A

60. Soruda belirleyici ipucu, öğrencinin başlangıç koşulu değişseydi sonucun nasıl değişebileceğini sorgulamasıdır. Öğrenci, gerçekte uygulanmamış koşullar tasarlamakta ve bu koşullardan hangi sonuçların çıkabileceğini mantıksal olarak karşılaştırmaktadır. Olası durumlar hakkında akıl yürütme anlamına gelen varsayımsal düşünme, Piaget'nin soyut işlemler döneminin özelliklerinden biridir. A seçeneğindeki nesne sürekliliği, bir nesnenin görüş alanından çıktığında da varlığını sürdürdüğünü kavramaktır. B seçeneğindeki tek bir algısal özelliğe odaklanma, örneğin bir kaptaki su miktarını değerlendirirken kabın genişliğini hesaba katmadan yalnızca suyun yüksekliğine bakmaktır. C seçeneğindeki benmerkezci konuşma, çocuğun dinleyicinin bakış açısını yeterince dikkate almadan konuşmasıyla ilgilidir. D seçeneğindeki sembolik oyun ise bir nesneyi başka bir nesnenin yerine kullanmayı, örneğin bir tahta bloğu telefonmuş gibi kullanmayı içerir. Öğrenci farklı başlangıç koşulları varsayarak bunların olası sonuçlarını karşılaştırdığı için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

61. Mert'in 7 yaşında ve ilkokul çağında olması, Erikson'un başarıya karşı aşağılık duygusu döneminde bulunduğunu gösterir. Bu dönemde çocuk, okulda ve günlük yaşamda üstlendiği görevleri yerine getirerek becerilerine güven duymaya başlar. Mert başlangıçta resim ve hikâye anlatımı etkinliklerine hevesle katılmak isterken sürekli eleştirilmesi ve başkalarıyla kıyaslanması sonucunda kendisini arkadaşlarından daha beceriksiz görmüş ve çaba göstermekten vazgeçmiştir. Bu yetersizlik hissi, dönemin olumsuz yönü olan aşağılık duygusuna örnektir. A seçeneğindeki temel güvene karşı güvensizlik, bebeklikte bakım verenlerin çocuğun ihtiyaçlarına düzenli biçimde karşılık vermesiyle ilgilidir. B seçeneğindeki özerkliğe karşı utanç ve şüphe, erken çocuklukta kendi başına yemek yeme ve giyinme gibi davranışlar üzerinden bağımsızlık kazanmayla ilişkilidir. C seçeneğindeki girişimciliğe karşı suçluluk, okul öncesinde çocuğun kendi oyunlarını ve etkinliklerini başlatma isteğiyle ilgilidir. Mert'in yeni görevlerden kaçınması bu seçeneği düşündürebilir, ancak soruda öne çıkan, okul çalışmalarındaki becerilerini akranlarınınkiyle karşılaştırıp kendini yetersiz görmesidir. E seçeneğindeki kimlik kazanmaya karşı rol karmaşası ise ergenlikte kişinin kim olduğunu ve gelecekte hangi rolleri üstlenmek istediğini sorgulamasıyla ilişkilidir. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

62. Kohlberg'in kuramına göre ahlaki gelişim evresini belirlemede davranışın hangi gerekçeyle yapıldığı önemlidir. Arda, öğretmenlerinin ve arkadaşlarının onayını kazanmak, onların gözünde sorumluluk sahibi ve yardımsever biri olmak için görev almıştır. Yakın çevrenin beklentilerine uygun davranma ve takdir görme isteği iyi çocuk evresine örnektir. Mert ise görevi ek performans puanı ve yemek kuponu karşılığında kabul etmiştir. Kararını elde edeceği kişisel yarara göre vermesi saf çıkarcılık evresini gösterir. A ve E seçeneklerindeki itaat ve ceza evresinde davranışı belirleyen temel gerekçe cezadan kaçınmaktır. Arda'nın gerekçesi ise çevresinden onay görmektir. C seçeneği, kişisel yararı esas alan saf çıkarcılığı Arda'ya bağlamıştır. Ayrıca C ve E'de Mert için verilen kanun ve düzen evresinde kişi, toplumsal düzeni sürdürmek için kurallara uymayı ve görevini yerine getirmeyi önemser. D seçeneğindeki toplumsal sözleşme evresinde ise kurallar bireysel haklar ve toplumun ortak yararı açısından değerlendirilir. Mert'in kararını belirleyen, görev karşılığında alacağı puan ve kuponlardır. Bu nedenle doğru yanıt iyi çocuk ve saf çıkarcılık evrelerinin olduğu B seçeneğidir.

Cevap: B

63. Metin Bey'in öğrencinin özel görüşme ve aile bilgilerini koruması, gizlilik ve etik kurallara uyma ilkesine A seçeneği örnektir. Rehberlik hizmetlerini uyum veya davranış sorunu yaşayan öğrencilerle sınırlamayıp bütün öğrencilere açık tutması tüm öğrencilere açık olma ilkesini B seçeneği yansıtır. Öğrencilerin kendi sorunlarını fark etmelerine ve kararlarını kendilerinin vermelerine yardımcı olması bireyin özerkliğine ve karar verme hakkına saygıyı C gösterir. Kendini geliştirme ve akademik destek gibi farklı ihtiyaçları gözetmesi ise öğrenci merkezli rehberlik anlayışına E örnektir. Rehberlik hizmetlerinin etkililiğinin düzenli olarak değerlendirilmesi, yürütülen çalışmaların sonuçlarının belirli aralıklarla incelenmesini ve amaçlarına ne ölçüde ulaştığının belirlenmesini gerektirir. Metin Bey'in uygulamaları arasında bu yönde bir çalışma yer almadığı için doğru cevap D seçeneğidir.

Cevap: D

64. Okula yeni başlayan öğrencilere okulun bölümlerini, başvurabilecekleri birimleri ve bu birimlerin nasıl çalıştığını tanıtmak "oryantasyon (uyum sağlama)" hizmeti kapsamındadır. Okul gezileri ve üst sınıf öğrencilerinin deneyim paylaşımı, dokuzuncu sınıf öğrencilerinin yeni ortamı tanımalarını ve okul yaşamına uyum sağlamalarını kolaylaştırır. A seçeneğindeki "izleme", bir rehberlik çalışması sonrasında öğrencinin durumunu ve gelişimini takip etmeyi amaçlar. B seçeneğindeki "yöneltme ve yerleştirme", öğrencinin ilgi ve yeteneklerine uygun bir alanı, programı ya da kurumu seçmesine ve oraya yerleşmesine yardımcı olur. D seçeneğindeki "psikolojik danışma", öğrencinin kişisel, sosyal ya da eğitsel güçlüklerini ele aldığı profesyonel bir yardım sürecidir. E seçeneğindeki "bireyi tanıma" ise öğrencinin ilgi, yetenek ve ihtiyaçları hakkında bilgi edinmeyi amaçlar. Örnekte öğrencilerin okulu ve okulun sunduğu olanakları tanıması hedeflendiğinden doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

65. Öğrencilerin bir hafta boyunca hangi saatlerde ders çalıştıklarını, molalarının ne kadar sürdüğünü ve çalışma planlarına ne ölçüde uyduklarını günlük olarak kaydetmeleri zaman cetveli tekniğine örnektir. Bu teknik, bireyin zamanını nasıl kullandığını ve günlük etkinliklerine ne kadar süre ayırdığını belirlemeye yardımcı olur. A seçeneğindeki sosyometri, bir gruptaki bireylerin birbirlerini tercih etme durumlarını ve grup içi ilişkileri ortaya çıkarmayı amaçlar. B seçeneğindeki Kimdir bu? tekniğinde öğrenciler, verilen özelliklerin sınıf arkadaşlarından hangilerine uyduğunu belirtir. C seçeneğinde öğretmen, öğrencinin belirli özelliklerini bir ölçek üzerinden derecelendirir. Örnekte ise kayıtları öğrenciler kendi çalışma düzenlerine ilişkin olarak tutmaktadır. D seçeneğindeki anekdot kaydı, gözlemcinin dikkat çekici bir davranışı veya olayı gerçekleştiği koşullarla birlikte kaydetmesidir. Burada öğrenciler, belirli bir süre boyunca çalışma ve dinlenme zamanlarını düzenli biçimde kaydettikleri için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

66. Web 2.0 teknolojileri; kullanıcı katılımına dayalı, çift yönlü etkileşimin olduğu, içerik üretimi, paylaşımı ve sosyal iş birliğinin ön planda olduğu web neslidir. I numaralı öncül, kullanıcıların pasif tüketici olduğu tek yönlü bilgi aktarımını ifade eder ve Web 1.0 teknolojisini yansıtır. II numaralı öncül, ortak dijital pano kullanımı ile eş zamanlı iş birliği ve içerik oluşturma barındırdığı için Web 2.0 özelliğidir. III numaralı öncül, kullanıcıların içerik üretmesi, yorum yapması ve etkileşim kurması temeline dayandığı için Web 2.0 özelliğidir. IV numaralı öncül, anlamsal web ve yapay zekâ odaklı otonom süreçleri kapsadığından Web 3.0 teknolojisini ifade eder. Bu doğrultuda II ve III numaralı özellikler Web 2.0 teknolojisine uygundur.

Cevap: B

67. Soruda belirleyici ipucu, öğrencilerin tablet kamerasından gerçek sınıf ortamını görmeye devam ederken gezegen modellerini ve yörüngeleri aynı görüntü üzerinde incelemeleridir. Gerçek ortamın görüntüsüne üç boyutlu dijital nesneler eklenmesi artırılmış gerçekliğe örnektir. A seçeneğindeki sanal gerçeklikte kullanıcı, bilgisayarla oluşturulmuş bir ortamın içine girer. C seçeneğindeki karma gerçeklik, artırılmış gerçeklikle örtüşebilen bir kavramdır. Bu tür sorularda karma gerçekliği ayırt etmek için sanal nesnelerin fiziksel çevrenin özelliklerine tepki vermesi gibi bir ipucu aranır. Öğrencilerin ekrandaki gezegen modelleriyle etkileşime girmesi, tek başına böyle bir ilişkiyi göstermez. D seçeneğindeki yapay zekâ destekli anlamsal web, verilerin anlam ve ilişkilerine göre işlenmesiyle ilgilidir. E seçeneğindeki bulut bilişim tabanlı uzaktan eğitim ise derslere ve öğrenme kaynaklarına çevrim içi erişim sağlamaya yöneliktir. Örnekte dijital modeller tablet ekranında gerçek ortamın görüntüsüne eklendiği için doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

68. Soruda bilişsel yükü artıran temel unsur, hücre bölünmesi animasyonu gösterilirken sesli anlatımın aynısının ekranda yazılı olarak da sunulmasıdır. Öğrenciler animasyonu izlerken bir yandan da ekrandaki metni okumaya çalıştıkları için görsel dikkatlerini ikiye bölmek zorunda kalmıştır. Mayer'in gereksizlik ilkesine göre, görsel ve sesli anlatım birlikte kullanıldığında sesli anlatımı ekranda sözcüğü sözcüğüne tekrarlamak öğrenmeyi güçleştirebilir. A seçeneğindeki tutarlılık ilkesi, öğrenme amacıyla ilgisi olmayan görsel, ses ve metinlerin materyalden çıkarılmasıyla ilgilidir. Buradaki metin konuyla ilgilidir, ancak sesli anlatımı tekrar etmektedir. B seçeneğindeki sinyal verme ilkesi, önemli bilgilerin ok, renk veya vurgu gibi ipuçlarıyla belirginleştirilmesini öngörür. D seçeneğindeki uzamsal birlik ilkesi, birbiriyle ilişkili görsel ve yazılı açıklamaların ekranda birbirine yakın yerleştirilmesiyle ilgilidir. E seçeneğindeki zamansal birlik ilkesi ise animasyon ile ona ilişkin anlatımın eş zamanlı sunulmasını öngörür. Örnekte animasyon ve anlatım zaten eş zamanlıdır. Sorunda belirleyici olan, anlatımın yazılı metin olarak da tekrarlanmasıdır. Bu nedenle doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

69. Soruda aranan birimi belirleyen ifade, "Bakanlığın bilimsel danışma ve inceleme organı" tanımıdır. Bu tanım Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına aittir. Eğitim ve öğretim programları ile ders kitaplarının hazırlanmasını sağlamak, hazırlanan program ve kitapları incelemek veya inceletmek ve bunların geliştirilmesine yönelik çalışmalar yürütmek Kurulun görevleri arasındadır. A seçeneğindeki Personel Genel Müdürlüğü, Bakanlık personelinin atama ve özlük işlemleriyle ilgilenir. B seçeneğindeki Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğü, ders kitaplarının basım ve dağıtımı gibi destek süreçlerinde görev alır. Soruda ise kitapların eğitimsel açıdan incelenmesi vurgulanmaktadır. D seçeneğindeki İnşaat ve Emlak Genel Müdürlüğü, okul binaları ve taşınmazlarla ilgili işleri yürütür. E seçeneğindeki Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün görev alanı ise Bakanlığın hukuki işlemleri ve davalarıdır. Programların ve ders kitaplarının eğitimsel açıdan incelenmesi Kurulun görev alanına girdiğinden doğru yanıt C seçeneğidir.

Cevap: C

70. Soruda yetişkinlere ilgi ve gereksinimlerine göre yabancı dil, el sanatları ve bilgisayar kullanımı kursları sunulmaktadır. Örgün eğitimini tamamlamış bireylerin bu tür kurslarla bilgi ve becerilerini geliştirmeleri yaygın eğitim kapsamındadır. A seçeneğindeki okul öncesi eğitim, ilkokula başlamadan önce çocukların gelişimini destekler. B seçeneğindeki zorunlu ilköğretim, ilkokul ve ortaokul kademelerindeki eğitimi kapsar. C seçeneğindeki örgün ortaöğretim, lise düzeyindeki öğretim programlarını, D seçeneğindeki örgün yükseköğretim ise ön lisans ve lisans gibi yükseköğretim programlarını ifade eder. Örnekte farklı yaşlardan yetişkinler, ihtiyaçlarına uygun kurslara katılarak örgün eğitim sonrasında öğrenmeyi sürdürdükleri için doğru yanıt E seçeneğidir.

Cevap: E

71. Öğrencilerin ortak bir hedef belirlemesi, görevleri üyelerin güçlü yönlerine göre paylaşması ve çalışmanın ilerleyişini birlikte takip etmesi iş birliği (SDB2.2) becerisini gösterir. Bir üye görevini tamamlayamadığında iş bölümünü yeniden düzenlemeleri de grubun ortak hedefe ulaşma sorumluluğunu paylaştığını ortaya koyar. Öğretmenin ürüne ek olarak bu süreci değerlendirmesi, ekip çalışmasına verilen önemi gösterir. A seçeneğindeki kendini tanıma, bireyin kendi özelliklerinin, duygularının ve güçlü yönlerinin farkına varmasıyla ilgilidir. C seçeneğindeki kendine uyarlama, bireyin duygu, düşünce ve davranışlarını değerlendirip bu değerlendirmelerden hareketle onları geliştirmesini ifade eder. D seçeneğindeki sosyal farkındalık, başkalarının duygularını, ihtiyaçlarını ve bakış açılarını anlamayı içerir. E seçeneğindeki esneklik, görev dağılımının gerektiğinde değiştirilmesini açıklayabilir. Bu değişikliğin amacı, grubun ortak sorumluluğunu yerine getirerek ürünü tamamlamasıdır. Sürecin bütününde öğrenciler ortak bir hedef için birlikte çalıştıklarından doğru yanıt B seçeneğidir.

Cevap: B

72. Öğrenciler, kantinde en çok hangi ürünlerin tüketildiğini belirlemek için araştırma soruları oluşturmuş, satış sayılarını kaydetmiş ve bu verileri tablo ve grafiklerle göstermiştir. Günler arasındaki değişimleri yorumlayıp önerilerini bulgularına dayandırmaları, veri okuryazarlığının (OB7) temel adımlarını örnekler. A seçeneğindeki kültür okuryazarlığı, kültürel değerleri ve uygulamaları anlamayı, B seçeneğindeki sanat okuryazarlığı ise sanat eserlerini anlamayı ve yorumlamayı içerir. C seçeneğindeki vatandaşlık okuryazarlığı açısından okul yönetimine öneri sunmak bir katılım örneği olarak görülebilir. Ancak soruda öne çıkan beceri, öğrencilerin bu önerileri topladıkları verilerle gerekçelendirmeleridir. E seçeneğindeki finansal okuryazarlık, bütçe oluşturma ve harcama kararları verme gibi konularla ilgilidir. Burada satış sayıları, hangi ürünlerin ne sıklıkta tercih edildiğini belirlemek için kullanılmıştır. Bu nedenle doğru yanıt D seçeneğidir.

Cevap: D

73. Dernek kurma kişinin hakları, sendika kurma sosyal ve ekonomik haklar, bilgi edinme ise siyasi haklar bölümünde düzenlenmiştir. D seçeneği, bilgi edinme hakkının herkese tanınmasından onun kişinin hakları bölümünde bulunduğu sonucunu çıkarır; hakkın kimlere tanındığı ile düzenlendiği bölüm aynı ölçüt değildir.

Cevap: E

74. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca kabul edilmiştir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ile Genel Kurul farklı organlardır.

Cevap: C

75. Mecburi ilköğretim çağı 6–14 yaş grubudur; birinci sınıfa kayıtta o yılın 31 Aralık tarihinde 72 ayın doldurulması esas alınır. Derslerin başladığı gün yaş hesabının kanuni ölçütü değildir. Gelişim durumuna göre erken başlama ve erteleme yönetmelikle düzenlenir. İlköğretimin parasızlığı Devlet okulları için öngörülmüştür.

Cevap: A

76. Köylerin gruplaştırılamadığı yerlerde yatılı ilköğretim bölge okulları veya gezici okullar açılabilir. Merkezî köyde bölge okulu ve buna bağlı pansiyon düzeni ise köylerin gruplaştırılması durumuna ilişkindir. Gezici okullarda gezici öğretmenler görevlendirilir.

Cevap: D

77. Hazırlık eğitimi dört dönemdir; mezun olunan yükseköğretim programına göre üç dönem olarak uygulanabilir. Bu farklılığın ölçütü sınav puanı değildir. Bir dönem on haftadan az, on dört haftadan fazla olamaz; D ve E dönem uzunluğunu yanlış verir.

Cevap: B

78. Teorik dersten başarısız adaya ek sınav hakkı verilir ve ek sınavdan en az 60 alan başarılı sayılır; ilk ortalamayla yeniden ortalama alınmaz. Uygulamalı puan, değerlendirmelerin sırasıyla %20, %30 ve %50'siyle hesaplanır: 12 + 21 + 40 = 73. Uygulamalı başarı eşiği 70'tir; eşit ağırlıklı ortalama kullanılmaz.

Cevap: A

79. Eğitimde kişi, aile, zümre veya sınıfa imtiyaz tanınmaması genellik ve eşitlik; maddi imkânlardan yoksun başarılı öğrencilere kredi yoluyla yardım edilmesi fırsat ve imkân eşitliği kapsamındadır. B seçeneği bu iki ilkenin uygulama alanlarını tersine çevirmiştir.

Cevap: A

80. Ders araç ve gereçlerinin bilimsel ve teknolojik esaslara ve yeniliklere göre geliştirilmesi bilimsellik ilkesidir. Kurumların bina, donatım ve kapasite standartlarının önceden belirlenmesi planlılık kapsamındadır. A seçeneği, yenileşmenin bilimsel dayanağı ile kurumların önceden belirlenmiş standartlara göre kurulmasını ters eşleştirir.

Cevap: B